

ПЕРЕГОВОРИ З РОСІЄЮ. ЧОМУ ЦЕ НЕМОЖЛИВО

«Усі колишні республіки рано чи пізно воюватимуть із Росією. Щоб уникнути війни, є один спосіб – приєднання до Росії дипломатичним шляхом». Це – депутат від «Єдиної Росії» Євген Федоров.

Він нещодавно розробив та подав проєкт для Держдуми РФ, у якому пропонує відновити СРСР в тих межах, у яких він був до грудня 1991 року. Тобто, до офіційної ліквідації в резиденції «Віскулі», Біловезька пуща, Білорусь. Всі колишні радянські республіки, переконаний депутат, здобули незалежність незаконно.

Хоча дата взята мною з певною часткою умовності. Адже країни Балтії вийшли з Союзу роком раніше. Та історичний факт: у січні 1991-го в Латвію та Литву з інтервалом у тиждень вводили російський спецназ, аби повернути бунтівні ексреспубліки назад. Було збройне протистояння, були жертви, а отже – була локальна війна. Що доводить правоту російського депутата Федорова: краще здатися, бо підемо війною.

До Революції Гідності я спілкувався з діловим партнером, котрий отримав звання Заслуженого діяча мистецтв України. Він щиро, цілком серйозно заявляв: вояки УПА, інші учасники руху опору, включно з дисидентами 1960-1980-тих років, були репресовані абсолютно законно. Адже порушували закони СРСР, на території якого діяли. Союз був державою на карті світу зі сталими, закріпленими кордонами. Їх визнали всі, включно з США. Уяви, казав мені співрозмовник, аби в Америці якась група почала рух за незалежність одного штату від цілої держави. Ще й чинила збройний опір, убиваючи поліцейських та військових. Тут, говорив колега, аналогічно: бандерівці порушували радянські закони. І про окупаційний режим слухати не хотів, відмахувався.

Переконаний: носії подібних переконань не подінуться з України ніколи. А якщо росіяни беруть слово, то, де б вони не були, торочать одне й те саме: з Росією всі довкола чинять незаконно, не справедливо. Сам Путін ще до анексії Криму, під час Майдану, коментував на міжнародну аудиторію: Росія має свої інтереси й право на власні інтеграційні процеси. Україну провокує Захід, заманює по-

рожніми обіцянками, не залишаючи Росії права тягнути нашу країну під себе.

Проблема в тому, що почасти така риторика працює. Як колективний Захід, так і окремо взяті країни насправді не так бояться російської ядерної зброї, як бодай якоюсь мірою порушити принципи демократії. Це не налазить на голову, проте так і є: заведено вважати, що Росія ретранслює альтернативну точку зору. Іншу думку на обласування світу, яка має право бути почутою. На такому фоні заяви західних лідерів про неприпустимість силоміць порушувати територіальну цілісність незалежної держави – лише слова. Бо у російських спікерів є залізний контраргумент: визнайте нову реальність, нові кордони, і тоді війна припиниться.

Отже, в згвалтуванні винна жертва. Аби вона не опиралася, все б відбулося за обоюдною згодою. Хтозна, раптом жертва лишилася б задоволеною. Ніхто не знає, бо вона не пробувала, натомість дряпалася, кусалася, кричала, просила про допомогу. Спосіб мислення в Росії такий, і тут жодного відкриття. Всі переговори на всіх рівнях зводяться до формули: «Або по-нашому, або ніяк». Але якщо всі адекватні люди це розуміють – тоді повинні одного разу на решті визнати: жодна дискусія з жодним росіянином на жодну тему неможлива. Так само як неможливо вплинути на Росію традиційними, звичними, відомими в історії способами.

Наприклад, час від часу в інфопросторі починають серйозно говорити про смертельну хворобу Путіна і пророкують йому смерть у страшних муках. Якщо не полінуватися, можна знайти пояснення: дані чулки поширюються з Росії і є типовим зразком інформаційної операції. Нема людини – нема проблеми, вислів відомий. Тож для чого щось вирішувати, якое напружуватися, коли Путін як корінь всіх проблем незабаром усе одно двине коні, склеїть ласти чи які там ще є сталі вирази.

Звідси – визнання недовісти західних санкцій та небажання їх реально посилювати. Навіщо напружуватися, якщо Путін скоро помре, а з іншими буде простіше домовитися. Звідси – вкиди про тривалість війни в Україні ще 5-7 років. Досі ж не по-

мер, ще протягне якийсь час, давай-те нічого не робити, розсмокчеться.

Росія перейняла правила поведінки шкільного хулігана, на якого простіше махнути рукою, бо він невинуватий. Вічно в стінах школи такий не буде. Хуліган же користується з того, що правильно себе поставив: домовитися з ним неможливо, тому краще не заважати. Які б процеси не відбувалися довкола, він далі буде порушувати всі правила, чудово знаючи – фізично його не знищать, бо правила пристойності не дозволяють, а рахуватися з ним доведеться. Все точно так, як колись автор Гімну СРСР Сергій Михалков відповів своєму критику: «Мій гімн – лайно, але слухати його будеш стоячи».

Помилкою буде вважати, що згаданий на початку депутат Держдуми РФ Федоров – банальний політичний та геополітичний троль. У своїх переконаннях він абсолютно щирий. Його голос – бек-вокал верховної російської влади та всіх тих, кого в Росії вважати публічними інтелектуалами. Вони справді не готові домовлятися й відступати, лише диктувати умови. Тож чи є вихід у ситуації, коли єдиний варіант припинення кровопролиття й руйнувань – визнати правоту агресора, здатися на його милість, ще й швидко забути про скоєне ним?

Таки є. Марно радити щось колективному Заходу й всім людям доброї волі. До них не докричатися, вони не почують. Натомість варто порадити тим українцям, котрі здатні на щось впливати, припинити спроби діалогу з Росією та росіянами на всіх рівнях, на найменших майданчиках. З ними нема, про що говорити, поки вони вимагають зважати на їхні думки й поважати їхні погляди. Разом із тим – всіма силами зміцнювати інформаційно-просвітницьку роботу всередині країни. Жодного «хорошого русского» в жодному ефірі, на жодній шпальті, на жодній сторінці в соцмережах. У них нема права голосу. Щойно це зрозуміє 100% нашого суспільства – це усвідомлять ті, кого ми вважаємо партнерами. І аж потому Росія для них поволі втратить вагу. Що однозначно наблизить перемогу.

Андрій КОКОТЮХА,
письменник, сценарист